

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Vergadering van 14 oktober 2025

Programma - Duurzaamheid

10	2025_B&W_00693	Informatienota Netcongestie in Steenwijkerland update oktober 2025 - informeren
-----------	---------------------------	--

Samenstelling:

Aanwezig:

Melvin Smit, locoburgemeester en voorzitter ; Trijn Jongman, wethouder; Marcel Scheringa, wethouder; Miriam Slomp-Dekkers, wethouder; D.P. Eikenaar, Loco-gemeentesecretaris

Afwezig:

Rob Bats, burgemeester; M.W. de Graaf, gemeentesecretaris

Samenvatting

In een groot deel van Nederland is sprake van netcongestie. Ook in Steenwijkerland is het niet meer mogelijk om een nieuwe of zwaardere grootverbuikaansluiting (meer dan 3x 80A) te krijgen voor het invoeden of afnemen van elektriciteit. Projecten moeten wachten totdat de netbeheerders het stroomnetwerk hebben verzaamd en uitgebreid. Kleinverbruikaansluitingen zijn nog wel mogelijk. De netbeheerders geven daarbij wel aan dat ook hierin beperkingen kunnen komen in de komende jaren. In Steenwijkerland helpen we de netbeheerders bij het plaatsen van nieuwe stations en kabeltracé's en trafohuisjes in de wijken. Daarmee zou de netcongestie in 2032 in onze gemeente zijn opgelost, in enkele deelgebieden zelfs iets eerder. Uit recente onderzoeken van Tennet en Enexis blijkt echter dat dit langer gaat duren. De conclusie is dat heel Steenwijkerland, en enkele omringende gemeenten, niet eerder dan 2035 meer capaciteit beschikbaar krijgen. Dat komt door knelpunten in Zwolle die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen.

Informatienota

Inleiding

Februari dit jaar bent u geïnformeerd over netcongestie in Steenwijkerland (kenmerk: 2025_B&W_00103). Daarin hebben we de situatie in onze gemeente toegelicht. En hoe we de netbeheerders helpen bij het aanpakken van de oorzaken en gevolgen van de drukte op het stroomnet. Met deze nota willen we u informeren over de ontwikkelingen in het afgelopen half jaar.

Kernboodschap

We hebben afgelopen half jaar mooie stappen gemaakt. De samenwerking met de landelijke en regionale netbeheerders is flink versterkt. De noodzakelijke projecten zijn in beeld gebracht en we helpen de netbeheerders bij de voorbereidingen voor het vervangen, uitbreiden en plaatsen van nieuwe stations en kabeltracé's en trafostations in de wijken. In de wijken werken we met een zogenoemde Buurtaanpak. De pilot in de Oostermeeenthe is afgerond en RENDO is volop met de

uitvoering bezig. Voor het versterken van de netwerken voor hoogspanning en middenspanning werken de netbeheerders aan een dertiental projecten in onze gemeente.

De verwachting was dat de netcongestie in Steenwijkerland dan in 2032 zou zijn opgelost, in enkele deelgebieden zelfs iets eerder. Inmiddels is duidelijk dat de netcongestie in de hele gemeente pas in 2035 is opgelost. Dat komt door knelpunten elders in de regio. Dit is naar voren gekomen uit onderzoeken die TenneT, in samenwerking met Enexis, heeft uitgevoerd naar congestiemanagement.

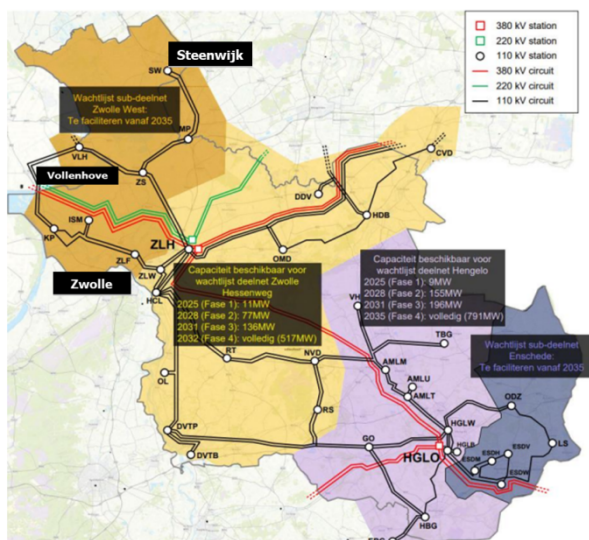
Congestiemanagement onderzoek Overijssel

TenneT heeft voor het congestiegebied Overijssel onderzoek uitgevoerd naar congestiemanagement voor **afname** van elektriciteit. Hierin zoeken de netbeheerders naar mogelijke oplossingen om op korte termijn ruimte op het net te maken (denk aan spitsmijden en technische ingrepen).

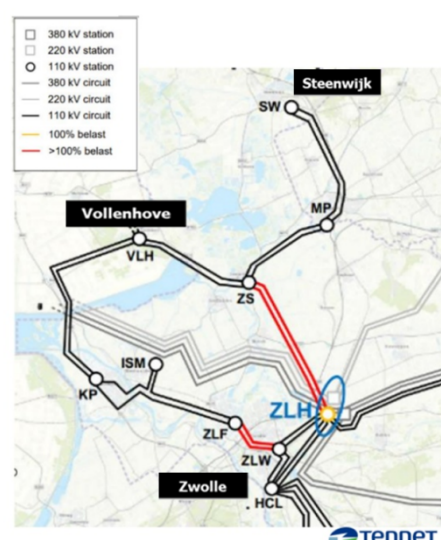
In het onderzoek is geen ruimte gevonden om nieuwe grootverbruikers aan te sluiten (zie figuur 1). TenneT verwacht dat dit voor het sub-deelnet Zwolle-West (donkergeel gebied) pas in 2035 is opgelost. Voor de komende 10 jaar is er dus geen afnamecapaciteit voor nieuwe of zwaardere grootverbruikaansluitingen. Dat geldt voor heel Steenwijkerland en enkele omliggende gemeenten.

Om de netcongestie op te lossen in het ringnet van Zwolle-West, moeten twee knelpunten worden aangepakt (de rode verbindingen ten noorden van Zwolle in figuur 2). Er wordt al gewerkt aan de versterking van de hoogspanning tussen Zwolle, Meppel-Noord en Steenwijk (Drents Overijsselse Netversterking). Deze is naar verwachting in 2032 gereed en mitigeert het probleem tussen Zwolle en Zwartsluis.

Met dit onderzoek is echter ook een nieuw knelpunt in beeld gekomen. Er moet een nieuwe verbinding komen tussen de stations Zwolle Frankhuis en Zwolle Hessenweg. Dit is een nieuw project en de gemiddelde doorlooptijd van dit soort projecten is 10 jaar. Daarmee is netcongestie in sub-deelnet Zwolle-West pas in 2035 opgelost. Een ring is immers zo sterk als zijn zwakste schakel.

Figuur 1: Resultaten congestieonderzoek afname voor 110kV-net van het congestiegebied. Deelnet Zwolle Hessenweg is aangegeven in geel, deelnet Hengelo is aangegeven in paars. Sub-deelnet Zwolle West indicatief aangegeven in donker geel, sub-deelnet Enschede donkerpaars.

Figuur 2: huidige 110kV-netwerk met indicatie overbelaste netdelen:
- verbinding Zwolle Hessenweg (ZLH) - Zwartsluis (ZS)
- verbinding Zwolle Weteringkade (ZLW) - Zwolle Frankhuis (ZLF)

Vervolgstappen

TenneT onderzoekt of versnelling van projecten haalbaar is om de congestieperiode in de deelnetten van Overijssel te verkorten. TenneT en Enexis gaan partijen met aansluitingen vanaf 1MW verplichten om congestiemanagement-diensten aan te bieden. Deze partijen worden benaderd om te onderzoeken wie ook daadwerkelijk flexibiliteit kan leveren. TenneT zal zich inspannen om meer duidelijkheid te krijgen welke batterij-projecten kansrijk worden geacht en eventueel regelbaar

vermogen kunnen leveren om het netwerk te ontlasten. De resultaten van deze vervolgacties worden in 2026 verwerkt in een herijking van het onderzoek. Dan wordt opnieuw gekeken of congestiemanagement meer ruimte kan bieden op het netwerk.

Vervolgstappen gemeente

De netcongestie raakt met name de ontwikkeling van bedrijvigheid, maar ook de nieuwbouw van scholen, winkels en de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Als er een moment komt dat ook kleinverbruikaansluitingen niet meer mogelijk zijn, wordt de impact nog veel breder. Dan raakt dit ook de kleinere bedrijven, de woningbouwopgave en de gewenste laadinfrastructuur.

We blijven ons actief inzetten om de netbeheerders te ondersteunen in het uitbreiden en versterken van hun stations en kabeltracés binnen onze gemeentegrenzen. Als TenneT klaar is, dan willen de regionale netbeheerders de onderliggende netwerken ook gereed hebben. Voor Steenwijkerland is het van belang dat het kabeltracé tussen Zwolle Hessenweg en Zwolle Frankhuis zo snel mogelijk wordt opgelost. De urgentie van dit knelpunt brengen we in bij het regionaal overleg van de Energietafel en de Energyboard Overijssel. Wat kunnen we samen met andere gemeenten, provincie en netbeheerders doen om dit knelpunt zo snel mogelijk op te lossen?

We verkennen de mogelijkheden om ondanks de huidige netcongestie toch nog stappen te kunnen zetten. Zo kunnen ondernemers en andere grootverbruikers ruimte zoeken binnen de huidige aansluiting door energiebesparing, spitsmijden en opgewekte stroom direct zelf gebruiken. Groot Verlaat is een van de tien landelijke pilots van Enexis voor het ontwikkelen van een groepstransportovereenkomst (GTO). Enexis verwacht vanaf 2026 de GTO aan een bredere groep klanten aan te kunnen bieden. Ondertussen is de Business Club Steenwijkerland op bedrijventerreinen Dolderkanaal en Vollenhove ook al met ondernemers in gesprek om de benodigde gegevens te verzamelen en de bereidheid voor samenwerking te inventariseren. Op Eeserwold wordt gewerkt aan een energiehub en lokale productie van duurzame waterstof met een elektrolyser. Het project heeft onlangs een subsidie van ruim 8 miljoen euro van het rijk gekregen vanuit de Subsidieregeling grootschalige productie volledig hernieuwbare waterstof via elektrolyse (OWE). Voor nieuwbouw van scholen verkennen we de mogelijkheden per locatie, ook dat is maatwerk. Zo is het ontwerp van de nieuwe school in Wanneperveen slim ingericht zodat een kleinverbruikaansluiting mogelijk is. Enexis en RENDO hebben een toelichting gegeven over netbewust ontwikkelen bij nieuwbouw en actief meegedacht bij de voorbereidingen van het warmteprogramma. Op regionaal niveau werken we samen met de andere gemeenten en netbeheerders in Overijssel aan een uitvoeringsagenda bij de provinciale energievisie en de agenda voor de Energietafel West-Overijssel. Hierin worden afspraken gemaakt hoe we toewerken naar het energiesysteem van 2050. Het elektriciteitsnetwerk is daarin een belangrijke pijler.

Consequenties voor de gemeente

Netcongestie heeft invloed op huidige en toekomstige ontwikkelingen van bedrijvigheid, maar ook de nieuwbouw van scholen, winkels en de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Daarom pakken we een pro-actieve rol bij het ondersteunen van de netbeheerders bij het versterken en beter benutten van het netwerk.

Communicatie

Op de website van de gemeente informeren wij inwoners en ondernemers over netcongestie en slim gebruik van het netwerk.

Vervolg

We informeren de raad over de ontwikkelingen rond netcongestie en hoe we de netbeheerders actief ondersteunen om de netcongestie aan te pakken.

Besluit

In te stemmen met de informatienota Netcongestie in Steenwijkerland update oktober 2025.

